

Ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

§ 3

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7 om, at § 3 udgår, var dermed vedtaget.

Ændringsforslag nr. 1 angående titlen vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden behandling af lovforslag nr. L 4:

Forslag til forvaltningslov.

(Fremsat 2/10 85. Første behandling 9/10 85. Betænkning 28/11 85).

Der var stillet 8 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 2 ændringsforslag af Lenger (VS) (se nedenfor).

Ændringsforslag

Af Lenger (VS):

Til § 10

1) I *stk.* 2 indsættes efter »forhold« ordene: », samt med en fortegnelse over ansøgerne (ansøgerliste). Ansættelsesmyndigheden kan pålægge ansøgerne under ansvar efter borgerlig straffelov § 152 ikke at røbe medansøgers identitet«.

Til § 33

2) I 2. *pkt.* udgår ordene »samt kapitel 6«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget er en konsekvens af det til forslag til lov om offentlighed i forvaltningen uden for betænkningen stillede ændringsforslag om at indsætte en bestemmelse om ansøgerlister.

Til nr. 2

Ændringsforslaget indebærer, at kommunerne allerede ved lovens ikrafttræden får pligt til at begrunde sine afgørelser efter lovforslagets kapitel 6. Det forekommer ubegrundet, at netop denne bestemmelse skal udsættes til to år efter, at loven i øvrigt er trådt i kraft. Tværtimod må man antage, at der også før lovens ikrafttræden findes begrundelser for de afgørelser, som kommunerne træffer.

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 8 og 9 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

8) Anden behandling af lovforslag nr. L 5:

Forslag til lov om offentlighed i forvaltningen.

(Fremsat 2/10 85. Første behandling 9/10 85. Betænkning 28/11 85).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af Lenger (VS) (se nedenfor).

Ændringsforslag

Af Lenger (VS):

Ny paragraf

Som ny paragraf indsættes efter § 5 følgende:

»Ansættelses- og forfremmelsessager

§ 01. I sager om ansættelse eller forfremmelse i det offentlige tjeneste skal ansættelsesmyndigheden, når ansøgningsfristen er udløbet, efter begæring udlevere en fortegnelse over ansøgerne (ansøgerliste). Listen kan nægtes udleveret i det omfang, hemme-

ligholdelse er påkrævet efter stillingens beskaffenhed eller af hensyn til en ansøgers forhold.

Stk. 2. Vedkommende minister kan fastsætte regler om, at retten til at få udleveret kopi af ansøgerlisten ikke skal gælde ved besættelse af visse stillinger, for hvilke oplysning om ansøgenes navne i almindelighed må afslås efter stk. 1.

Stk. 3. Forhandlingsberettigede organisationer, hvis medlemmer er naturlige ansøgere til en ledig stilling, er, uanset om der gøres undtagelse efter bestemmelserne i stk. 1 og 2, berettiget til efter anmodning at få udleveret kopi af ansøgerlisten.«

Bemærkninger

Ændringsforslaget går ud på at fastholde bestemmelserne om ansøgerlisters tilgængelighed, som var indeholdt i justitsministerens lovforslag fra sidste folketingsår.

Der er med denne bestemmelse tale om en afvejning, hvor muligheden for at fremskaffe ansøgere under diskretion taler imod at inddrage ansøgerlister under offentlighedsbestemmelserne, mens muligheden for gennem offentlig kontrol at hindre nepotisme taler for at medtage ansøgerlister. Venstresocialisterne vægter det sidste hensyn tungest.

9) Anden behandling af lovforslag nr. L 6:

Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Tavshedspligt).

(Fremsat 2/10 85. Første behandling 9/10 85. Betænkning 28/11 85).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Erik B. Smith (S):

Når man tænker på den modtagelse, de tre love fik her i folketinget ved førstebehandlingen, kan det næppe undre, at vi i socialdemokratiet fortsat glæder os over, at der er et bredt flertal bag og bred tilslutning til de tre lovforslag.

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for hans åbning over for problemet med at få SEAS omfattet af offentlighedsloven, selv om vi egentlig havde lavet en aftale, som alle jo da også har følt sig bundet af. Det ændringsforslag er vi naturligvis glade for.

Så vil jeg koncentrere mig om reglerne om tavshedspligt og videregivelse af oplysninger fra afsnittet i forvaltningsloven, hvortil der jo er stillet en række ændringsforslag, som i øvrigt ikke var omfattet af denne aftale.

Jeg vil gerne sige, at det for socialdemokratiet har været afgørende, at man beskytter borgerne mest muligt, men selvfølgelig på en sådan måde, at forvaltningen kan fungere. Vi tror rent ud sagt ikke på, at borgerne oplever det som hverken et tilbud eller et gode, hvis forvaltningen ikke kan handle, fordi den ikke kan få oplysninger, som borgerne selv opfatter som helt almindelige, og som de formentlig vil være dødtrette af at skulle gentage i en uendelighed, fordi man har lagt nogle bindinger på. De bindinger, man har lagt på rent private forhold og andre fortrolige oplysninger, er vi tilfredse med. Vi tror, at man i forvaltningerne kan handle, og vi mener, at de beskyttelsesforanstaltninger, der er bygget ind, må være tilstrækkelige.

Vi er tilfredse med, at der blandt ændringsforslagene er et krav om samtykke, både til samtykkets form og til samtykkets indhold, og i øvrigt også en forældelsesregel. Vi er tilfredse med, at socialforvaltningerne og ligningskommissionerne bliver fremhævet som selvstændige myndigheder. Vi er opmærksom på, at det har man ment de er fra starten, men nu kommer de direkte ind i lovteksten.

Vi er også tilfredse med, at man har skærpet kravene i § 32 til, hvad man kan indhente af oplysninger.

I den forbindelse har jeg lyst til at sige, at det kan forekomme forvirrende og ærlig talt også lidt, for ikke at sige meget uvelkomment, at fjernsynet viderebringer en historie, der er så åbenbart urigtig som den, vi så her forud for sidste weekend, hvorefter man tilsyneladende, hvis vi vedtog dette lovforslag, ville have mulighed for f.eks. at indhente den oplysning om en person, der skulle ansættes som hjemmehjælper, hvorvidt den pågældende havde fået bistandshjælp. Hvorvidt det er lovligt efter dagens retstilstand, skal jeg ikke udtale mig om, jeg tvivler sådan set på det,

[Erik B. Smith]

men jeg er ikke i tvivl om, at det efter vedtagelsen af disse lovforslag vil være klart ulovligt.

Vi har i øvrigt i betænkningen redegjort for vores stilling til de enkelte ændringsforslag. Dem vil jeg ikke gå i detaljer med, men kun sige, at med de ændringsforslag, vi står som medforslagsstillere til, støtter vi en endelig vedtagelse af de tre lovforslag.

Agnete Laustsen (KF):

Det er glædeligt, at der trods diverse mindretalsforslag tegner sig et bredt flertal bag disse betydningsfulde og grundlæggende lovforslag, og at vi dermed kan leve op til den tradition, justitsministeren fremhævede i sin fremsættelsestale.

Jeg vil derfor gerne ligesom hr. Erik B. Smith benytte lejligheden til at takke såvel retsudvalgets formand som medlemmerne for det store og saglige arbejde, som igennem årene, kan jeg vist roligt sige, er blevet lagt i behandlingen af disse forslag, og takke ikke mindst justitsministeriets embedsmænd, ved hvis hjælp det har været muligt at tilvejebringe flertallet bag forslagene.

Ved de tidligere behandlinger har jeg redegjort for den konservative gruppes stilling til dette store lovkompleks, og jeg vil derfor ved denne lejlighed kun knytte nogle få bemærkninger til de stillede ændringsforslag.

Det går som en rød tråd igennem disse – jeg tænker her på såvel de af SF som de af VS stillede ændringsforslag – at man gerne ser det offentliges oplysningspligt udvidet over for offentligheden, men at man er mere restriktiv end flertallet, når det gælder videregivelse af personlige oplysninger mellem forskellige forvaltningsmyndigheder. Det gælder f.eks. ønsket om at udstrække loven til også at gælde for Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen, og det gælder ikke mindst ændringsforslaget til offentlighedsloven om, at der også skal gives aktindsigt i miljøbeskyttelsesager, hvorved vi mener, at man har mulighed for at krænke retten til f.eks. at hemmeligholde fabriktions- og forretningsanliggender. Vi kan derfor ikke stemme for disse forslag fra SF.

Med hensyn til indførelsen af såkaldte skodder mellem kommunal administration og forskellige kommunale organer som f.eks. socialudvalget og ligningskommissioner kan

vi ikke tiltræde denne udvidelse af det af justitsministeren fremsatte forslag til forvaltningslov, som vi finder regulerer forholdene tilpas smidigt. Det gælder i øvrigt stadig, at mange afgørelser nok så meget vil bero på de offentligt ansattes egne fornuftige vurderinger som på mere eller mindre firkantede retningslinjer. Det gælder både i forholdet til den forvaltningsmyndighed, de ansatte arbejder for, som i relation til de borgere, hvis fortrolige oplysninger de skal behandle.

Sluttelig vil jeg afvise VS' forslag om straks at indføre begrundelsespligt for kommunerne. Jeg tror faktisk, at bestemmelsen, selv med den fastsatte frist til uddannelse osv. vil medføre ganske store vanskeligheder, og dem vil vi ikke øge.

Med disse bemærkninger er vi som sagt meget tilfredse med, at dette store reformforslag nu ser ud til at kunne gennemføres.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Det er til fru Agnete Laustsen, fordi jeg har på fornemmelsen, at der må være tale om en fortalelse. Jeg forstod på fru Agnete Laustsen, at det konservative folkeparti ikke kunne tiltræde det af justitsministeren og af næsten hele udvalget tiltrådte ændringsforslag, der fastslår, at lokale administrative organer, som ved lov er tillagt selvstændig kompetence, anses som selvstændig myndighed efter § 28, stk. 1, og dermed netop socialudvalget og ligningskommissionen. Hvis det er en misforståelse, er det vigtigt lige at få en berigtigelse.

(Kort bemærkning).

Agnete Laustsen (KF):

Jeg undskylder, hvis jeg er kommet til at udtale det lidt, skal vi kalde det trekantet. Naturligvis er vi enig i det stillede ændringsforslag.

Leif Hermann (SF):

Jeg skal indledningsvis tilslutte mig de positive bemærkninger, de foregående ordførere er kommet med med hensyn til det samarbejde, der har været i udvalget, og jeg skal også tilslutte mig den tak, der er blevet rettet til justitsministeriets embedsmænd for den be-

[Leif Hermann]

redvillighed og den grundighed, hvormed der er arbejdet med de svar, vi har fået.

Vi er, som det er sagt, nået langt, men på de områder, som kun var ufuldstændigt behandlet tidligere, nemlig tavshedspligtsreglerne og reglerne om videregivelse, synes vi i socialistisk folkeparti, at vi ikke er nået langt nok. Vi har derfor stillet nogle ændringsforslag, som jeg skal komme nærmere ind på og begrunde.

I første omgang skal jeg koncentrere mig om ændringsforslag nr. 2 til lovforslag nr. L 4, altså forslaget til forvaltningslov.

Vi udtrykke skepsis med hensyn til den bestemmelse i lovforslagets § 27, stk. 1, nr. 6, der handler om den interne beslutningsproces. Jeg må sige, at udvalgsarbejdet ikke har ændret denne skepsis. Uanset at tavshedspligt kun kan pålægges, når hemmelighed er nødvendig for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, er det faktisk vores principielle opfattelse, at bestemmelsen ikke hører hjemme i loven. Det er en gummibestemmelse, der, selv om den for så vidt har den sympatiske hensigt, at man ikke skønmæssigt skal kunne pålægge tavshedspligt ved tjenestebefaling, så dog alligevel skaber mulighed for det.

I vores ændringsforslag nr. 2 indsnævrer vi tavshedspligten til »forhandlinger, der er led i den interne beslutningsproces«. Det kunne man måske nok sige er underligt, når vi i princippet synes, at bestemmelsen skal ud, men det var oplæg til en forhandling for at nå frem til en begrænsning af udtrykket »den interne beslutningsproces«.

Når vi har taget »forhandlingerne« ind, mener vi at kunne begrunde det med, at forhandlinger typisk er noget, der falder ind under, at man skal have en eller anden form for frihed til ubundet at drøfte forskellige forhold. Typisk er det, at forhandlinger er forum for inspiration, idéudveksling og problemformulering i den offentlige forvaltning, og derfor kunne der være grund til at sige, at netop forhandlingsituationen omgiver vi med en mulighed for tavshedspligt.

Med hensyn til resultater og delresultater af forhandlinger, for så vidt de ikke – det vil de i øvrigt i vidt omfang være – er dækket af de øvrige regler i lovforslaget, mener vi ikke, at der er noget behov for hemmeligholdelse.

Det næste, jeg skal koncentrere mig om, er ændringsforslag nr. 3 og nr. 7 om videregivelsesreglerne.

Under førstebehandlingen fremhævede vi vore betænkeligheder ved, at der kunne ske videregivelse af oplysninger af personfølsom karakter i et ikke særlig veldefineret omfang.

Udvalgsarbejdet vedrørende § 28, navnlig opdelingen af personoplysninger i rent private, andre fortrolige og – underforstået – ikke-fortrolige kategorier, har bestyret os i ønsket om en præcisering. Denne præcisering har vi søgt at nedfælde i de to ændringsforslag til §§ 28 og 29. Jeg skal ikke lægge skjul på, at inspirationen hertil stammer fra de ændringsforslag, Retspolitisk Forening har fremsendt til udvalget, om end vi har lempet Retspolitisk Forenings formulering vedrørende § 29 betydeligt.

Det afgørende for os er, at sondringen mellem rent private oplysninger og andre fortrolige oplysninger ikke kan opretholdes, og at vi derfor har slettet den.

Spørgsmålet er, hvilken grad af fortrolighed der er tale om. Det er et spørgsmål, der ikke kan afklares på forhånd. Det må bero på den sammenhæng, hvori oplysningerne fremkommer. Dermed knytter man spørgsmålet nært sammen med de forudsætninger, der ligger til grund hos den person, der afgiver oplysninger.

Derudover må vi sige, at det af retssikkerhedsmæssige årsager er væsentligt, at man direkte kan aflæse af loven, i hvilke situationer der kan ske videregivelse uden samtykke.

Når det er sagt, skal vi understrege, at vi kan tilslutte os den af justitsministeren foreslåede hovedregel om, at videregivelse kræver samtykke. Det vil nok være den væsentligste og den mest anvendte regel overhovedet, og det er da positivt.

Med den kritik, jeg har fremført her, har vi bragt os på linje med nogle henvendelser, der kom i fredags fra Specialarbejderforbundet i Danmark og Kvindeligt Arbejderforbund og invalideorganisationerne.

Jeg skal dernæst knytte en bemærkning til det ændringsforslag, vi har stillet til lovforslag nr. L 5, offentlighedsloven.

Meningen med ændringsforslaget er at præcisere en retstilstand, der indsnævrer adgangen til at undtage oplysninger i forbindelse med sådan noget som indsigt i spildevandsanalyser og andre analyser, der i for-

[Leif Hermann]

bindelse med miljøforhold vedrører virksomhedernes produktionsforhold. Det gælder også spørgsmål vedrørende arbejdsmiljø.

Bestemmelserne i det foreliggende lovforslag svarer fuldstændig til, hvad der står i den gældende lov, og jeg tror ikke, det vil hjælpe ret meget på administrationen af disse lovbestemmelser, at man i bemærkningerne eller i udvalgets betænkning indfører en præcisering af, hvordan bestemmelsen i den gældende offentlighedslovs § 2, stk. 1, nr. 2, skal forstås. Derfor har vi – og i øvrigt i tæt sammenhæng med ordlyden i bemærkningerne i justitsministerens beretningsbidrag – formuleret bestemmelsen således.

Til sidst skal jeg sige noget om ændringsforslagene fra VS. Vi synes ikke, at der egentlig er noget særligt hensyn at tage til en bredere offentlighed, når det drejer sig om sager om ansættelse og forfremmelse i det offentlige tjeneste. Derimod finder vi, sådan som hr. Lenger har formuleret ændringsforslaget, at der kan være rimelighed i, at de forhandlingsberettigede organisationer får lejlighed til at se, hvad det er for nogle personer, der er medansøgere til stillingen. Det indebærer, at vi vil undlade at stemme til ændringsforslaget om indsættelse af en ny paragraf efter § 5 i forslaget til offentlighedsloven, og at vi vil stemme imod ændringsforslaget til § 10 i forslaget til forvaltningslov. Endelig skal jeg sige, at vi kan stemme for ændringsforslaget til § 33. Vi mener heller ikke, der er noget behov for at udskyde ikrafttrædelsen af de bestemmelser i forvaltningsloven så længe.

Til allersidst vil jeg bede om, da der er forhold, som ikke, synes jeg, er tilstrækkelig klart belyst – f.eks. savner vi en kommentar fra justitsministeren vedrørende de indvendinger, der er kommet fra SiD, Kvindeligt Arbejderforbund og invalideorganisationerne – at vi får forslagene tilbage i udvalget mellem anden og tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Jeg kan forstå på hr. Leif Hermann, at han mener, at SF med et af sine ændringsforslag har bragt sig på linje med invalideorganisationerne, altså nærmest er talsmand for invalideorganisationernes synspunkter.

I den anledning vil jeg gerne læse op fra invalideorganisationernes henvendelse:

»Det bør ved lov fastslås, at oplysninger afgivet til en offentlig myndighed ikke må videregives til andre myndigheder, medmindre der gives tilladelse hertil fra den enkelte borger eller der udtrykkeligt er lovhjæmmet hertil, dvs. sager vedrørende statens sikkerhed og beskyttelse af børn. Videre, at brud på tavshedspligten fra offentlige myndigheds side medfører fængselsstraf og erstatningsansvar til de skyldige.«

Hvor er det, SFs ændringsforslag tager det, som invalideorganisationerne her beder om, frem?

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Jeg har forstået invalideorganisationernes henvendelse sådan, at det, man ønsker, er en præcis forklaring på, hvornår oplysninger kan videregives, og hvornår de ikke kan videregives. Spørgsmålet om strafansvar for brud på tavshedspligten og den slags ting har jeg ikke taget stilling til, det vil jeg gerne sige, men med hensyn til den anden del af kritikken mener jeg absolut, at de ændringsforslag, vi stiller, imødekommer den kritik, der ligger i brevet.

Estrup (RV):

Det er åbenbart blevet takkens dag her ved andenbehandlingen, og jeg skal ikke holde mig uden for det gode selskab, men bekræfte, at jeg synes, vi har haft et godt samarbejde om disse lovforslag. Selv om jeg selv har været afskåret fra at deltage en del af efteråret, synes jeg, der har været en langsom, men sikker proces frem mod en reform på forvaltningsområdet, som vi alle vil kunne have glæde af.

Jeg tror, det er sikkert, at vi hermed gennemfører nogle forslag, som har overordentlig stor betydning både for borgerne, for forvaltningsmyndighederne som sådan og for hele den demokratisk-politiske proces, og det synes jeg er væsentligt at holde sig for øje, også når vi nu overvejer, hvordan vi skal lægge den sidste del af arbejdet til rette her mellem anden og tredje behandling. Jeg kan helt tilslutte mig det, hr. Leif Hermann sagde før, at vi nok bør have forslagene til fornyet udvalgsbehandling, dels for at behandle de

[Estrup]

henvendelser, der er kommet, dels for at få lukket de sidste huller og mangler, som jeg tror der trods alt stadig væk er i det foreliggende forslag.

Om forvaltningsloven og de stillede ændringsforslag vil jeg også gerne sige lidt, i første række om det ændringsforslag, som SF har stillet til § 27, stk. 1, nr. 6, vedrørende den interne beslutningsproces, et forslag, som jo i høj grad berører hele spørgsmålet om offentligt ansattes ytringsfrihed og i den forbindelse borgernes og politikernes mulighed for at deltage i forvaltningens proces og beslutninger.

Jeg mener, det er vigtigt, at vi, så langt det overhovedet er muligt, sikrer de i forvaltningen ansattes ytringsfrihed, og derfor har jeg været overordentlig betænkelig ved bestemmelsen i § 27, stk. 1, nr. 6, som kan føre til, hvad nogle har kaldt teknokraternes sejr over det politiske liv. Jeg mener, det vil være meget uheldigt, hvis man på den led er i stand til at lukke en række muligheder for at få informationer om det, der sker i forvaltningen, før beslutninger tages. Derfor har det radikale venstre i og for sig ganske megen sympati for det ændringsforslag, SF har stillet, men selv om det nu er undergået en ændring fra det første udkast, mener jeg trods alt stadig væk, at der er uklarhed i forslaget, og jeg mener i det hele taget, det er et spørgsmål, om vi overhovedet behøver § 27, stk. 1, nr. 6. Hvis man kigger i resten af de bestemmelser, der findes både i forvaltningsloven og i offentlighedsloven, er der ganske meget, der dér taler for, at man ville kunne undvære en sådan bestemmelse, at man faktisk vil være i stand til at gøre oplysninger fortrolige, i det omfang man har behov for det i forvaltningerne. Det spørgsmål synes jeg vi skal kigge på inden tredjebehandlingen. Her ved andenbehandlingen, hvis det kommer til afstemning, vil vi undlade at stemme.

Dernæst spørgsmålet om udleveringspligten og tavshedspligten i forbindelse med § 28 og § 29. Det er vores opfattelse, at man i justitsministeriets forslag ikke er gået langt nok med hensyn til, hvad man har villet beskytte af sensitive oplysninger. Det forekommer mærkeligt, at man ikke har villet tage forhold med, som vedrørte sociale spørgsmål overhovedet, mens det, som vel egentlig er oplagt, at man ikke vil oplyse om race, køn

og religion, er klart beskyttet, har man undladt en række andre bestemmelser.

Vi er ikke begejstrede for den afgrænsning, der er lavet i § 28, stk. 1, men synes på den anden side, at SFs forslag på det punkt er uheldigt i den forstand, at man taber § 28, stk. 3, som vedrører virksomhedsoplysningerne, og derfor vil vi heller ikke på nuværende tidspunkt kunne stemme for SFs forslag, uanset at vi har ganske meget sympati også for det forslag.

Der er i øvrigt på andre punkter problemer i regeringsforslaget, herunder specielt i § 28, stk. 2, nr. 3, hvor man nok har afgrænset for snævert og ikke taget hensyn til, at der også kan være offentlige interesser til stede. Der er altså også her en række ting, som gør en fornyet udvalgsbehandling berettiget.

Endelig vil jeg sige om forvaltningsloven, at VS har jo stillet nogle ændringsforslag uden for betænkningen, dels vedrørende ansøgerlister, dels vedrørende fremrykning af fristen, og disse forslag kan det radikale venstre støtte.

Vedrørende offentlighedsloven er der bl.a. spørgsmålet om § 12, som vedrører miljøoplysninger og lignende ting, og her er det vores opfattelse, at man bør gå ganske langt i at kræve de nævnte ting oplyst; derfor kan vi også følge SF ganske vidt i det forslag, der foreligger, men vi er betænkelige ved den vidtgående formulering, som betyder, at man faktisk i nogle tilfælde ligefrem skal have dokumenteret, at den pågældende virksomhed vil gå konkurs, før man tager bestemmelsen i brug. Det synes vi er en for skarp formulering, og derfor vil vi i første omgang undlade at stemme til det pågældende forslag.

Endelig vil jeg sige om § 16 vedrørende spørgsmålet om afgifter for fotokopier, at det forekommer os, at vi bør undgå misbrug af fotokopiering, og det burde vi nok kunne få præciseret, men derudover er vi egentlig tilhængere af, at det skal være frit at skaffe sig oplysninger i forvaltningen, frit at få aktindsigt, og det vil vi gerne prøve om ikke vi vil kunne finde en løsning på her mellem anden og tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

[Leif Hermann]

Jeg kan forstå, at hr. Estrup tilslutter sig ønsket om, at forslagene kommer i udvalg mellem anden og tredje behandling, og det vil jeg da gerne sige tak for. Der har været rejst en række indvendinger fra hr. Estrups side mod vores ændringsforslag, indvendinger, som jeg også meget gerne vil have drøftet i udvalget. Jeg tror egentlig nok, at vi ved et fornuftigt og et, jeg tror nok, det herinde hedder fordomsfrit samarbejde i udvalget, kan få en sådan formulering af ændringsforslagene, at der kan skaffes flertal for dem.

Jeg vil derfor gerne trække ændringsforslag nr. 2, 3 og 7 til lovforslag nr. L 4 samt ændringsforslag nr. 2 til lovforslag nr. L 5.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Medlem af folketinget Leif Hermann (SF) har meddelt mig, at han ønsker at tage følgende ændringsforslag tilbage:

Ændringsforslag nr. 2, 3 og 7 til forslag til forvaltningslov L 4 og

ændringsforslag nr. 2 til forslag til lov om offentlighed i forvaltningen L 5.

Ønsker nogen at optage disse ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er ændringsforslagene bortfaldet.

Lenger (VS):

Jeg vil gerne starte med at sige, at vi fra VS' side har begrænset os til at stille 3 ændringsforslag, og det hænger sammen med 2 ting: for det første at SF som betænkingsberettiget har taget nogle spørgsmål op, som vi derfor ikke behøver at beskæftige os med, og for det andet fordi justitsministeren i en række af svarene til retsudvalget har udtrykt sig på en sådan måde, at vi føler os dækket ind. Her tænker jeg bl.a. på ministerens oplysninger om, at postlister formentlig kan blive et biprodukt af, at man i øvrigt i kommunerne går over til i stigende grad at bruge EDB-journalisering og at begrundelsespligten, som kommer ind, bliver af reel betydning.

Vi har brugt et enkelt eksempel i forbindelse med et spørgsmål i retsudvalget og har bl.a. spurgt justitsministeren, om den standardbegrundelse, som man f.eks. bruger i kriminalforsorgen, når man giver afslag på udgangstilladelse, fortsat vil være begrundelse med den kommende lov, og vi har fået det svar, at det vil den ikke.

Den tredje ting, som jeg godt vil trække frem, er, at ministeren i besvarelsen af spørgsmål nr. 16 nævner, at Kommunernes Landsforening og Amdsrådsforeningen også kan inddrages under lovens bestemmelser, og det er en af grundene til, at vi har kunnet begrænse os til at stille 3 ændringsforslag, som jeg ganske kort vil kommentere.

Jeg er for så vidt enig med hr. Leif Hermann i, at der ikke generelt set er den store offentlige interesse for at se ansøgerlisterne ved besættelse af stillinger i det offentlige. Det er ikke sådan, at vi forestiller os, at hver eneste gang der skal besættes en stilling, står der en kø af mennesker, som vil se, hvem der har søgt, men vi mener, at alene det, at der findes offentlighed omkring ansøgerlister, har en præventiv virkning, en beskyttende virkning, sådan at den viden, som den offentlige myndighed har om, at der kan komme nogle og kigge dem i kortene, kan være med til at forebygge, at der tages usaglige hensyn, sker usaglige forbigåelser eller endog finder nepotisme sted.

I den forbindelse mener vi ikke, det er tilstrækkeligt, at organisationerne har en indsigtsmulighed; der kan godt ske nepotisme f.eks. i kommunerne i overensstemmelse med organisationerne. Vi forestiller os ikke, at reglen om indsigt vil blive brugt særlig ofte, men vi forestiller os, at det, at den overhovedet eksisterer, har en god virkning.

Om det andet vil jeg sige, at det kan ikke være rigtigt, at kommunerne skal bruge 3 år på at finde ud af at forvalte en begrundelsespligt over for de involverede parter. Vi må gå ud fra, at kommunerne i forvejen har en begrundelse for de beslutninger, som de træffer, og så gælder det altså bare om at få disse begrundelser skrevet ned. Det er baggrunden for, at vi har stillet et ændringsforslag om, at denne bestemmelse ligesom den øvrige del af lovgivningen skal træde i kraft allerede fra 1987 og ikke udskydes til 1989.

Til slut vil jeg gerne sige, at med eller uden vedtagelsen af VS' ændringsforslag er det fortsat sådan, at vi mener, at de 3 lovforslag, som er fremsat af justitsministeren, indebærer så væsentlige fremskridt i forhold til den gældende lovgivning, at vi fortsat kan anbefale dem til endelig vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til forvaltningslov. (Lovforslag nr. L 4).

§§ 1-9
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af Lenger (VS)
forkastedes, idet 12 stemte for, 93 imod; 14 stemte hverken for eller imod.

§§ 10-26 og ændringsforslag nr. 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 var taget tilbage.

§ 27 med den foretagne ændring
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 4-6 og § 28, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7 var taget tilbage.

§§ 29-31, ændringsforslag nr. 8 og § 32, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 uden for betænkningen af Lenger (VS)
forkastedes, idet 28 stemte for, 91 imod.

§§ 33-37
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om offentlighed i forvaltningen. (Lovforslag nr. L 5).

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, og §§ 2-5
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslaget uden for betænkningen om indsættelse af en ny paragraf efter § 5
forkastedes, idet 15 stemte for, 89 imod; 14 stemte hverken for eller imod.

§§ 6-11
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 var taget tilbage.

§§ 12-15
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 54 stemte for, 58 imod; 6 stemte hverken for eller imod.

§ 16, ændringsforslag nr. 4, § 17, således ændret, og § 18
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik endelig til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Tavshedspligt). (Lovforslag nr. L 6).

§§ 1-3
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var: